

RTU studiju kurss "Telpas uztveres psiholoģija un koloristika"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0393
Nosaukums	Telpas uztveres psiholoģija un koloristika
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Diāna Apele - Docents (praktiskais)
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā studenti iepazīstas ar telpas uztveres psiholoģiju, telpu veidojošajiem elementiem un to savstarpējām likumsakarībām. Kursā laikā studenti apgūst prasmes radoši, funkcionāli un estētiski pamatoti veidot telpas kompozīciju, kā arī pielietot dažādas krāsu saskaņošanas metodes. Tiek sniegtas zināšanas par apkārtējās vides kompleksās uztveres principiem iekštelpās, veidojot izpratni par psihisko procesu nozīmi interjera vizuālā tēla uztverē. Studenti apgūst arī vides novērtēšanas metodes, lai spētu pielietot telpas pārveides pamatprincipus praktiskā darbā. Kursā laikā tiek attīstītas prasmes analizēt gaismas, krāsas, skaņas, teksto psiholoģisko ietekmi uz cilvēka pašsajūtu dažādās telpiskās situācijās. Praktiskajās nodarbībās studenti iemanto iemaņas izmantot mākslinieciskos izteiksmes līdzekļus un apgūst telpas uztveres pamatprincipus, iepazīstoties ar dažādām telpas skici izstrādes metodēm. Tāpat kursā tiek apgūtas teorētiskās zināšanas krāsu teorijā un to praktiskais pielietojums interjera dizainā, īpašu uzmanību pievēršot krāsu saskaņošanas paņēmieniem un tehnikām.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķis ir sniegt zināšanas par telpas veidojošo komponentu kopumu un to savstarpējām saistībām, attīstīt prasmes funkcionāli un estētiski pamatoti radīt telpas kompozīcijas, izprast psihisko procesu lomu interjera vizuālajā uztverē, kā arī apgūt teorētiskās zināšanas krāsu teorijā un iemantot praktiskās prasmes darbā ar krāsām dažādās tehnikās, veicinot radošo spēju, uztveres un iztēles attīstību. Studiju kursa uzdevumi: 1. Izprast telpas kompozīcijas pamatprincipus, analizējot telpas strukturālās un vizuālās sastāvdaļas, to savstarpējo mijiedarbību un funkcionālo nozīmi. 2. Attīstīt prasmes praktiski veidot interjera kompozīcijas, pielietojot estētiskos un funkcionālos principus dažādos dizaina uzdevumos. 3. Iepazīt un analizēt psiholoģiskos faktorus, kas ietekmē cilvēka uztveri un emocionālo reakciju uz telpas vizuālo veidolu. 4. Apgūt krāsu teorijas pamatprincipus un praktiski pielietot krāsas dažādās tehnikās, veidojot interjera risinājumus ar pārdomātu koloristiku. 5. Attīstīt radošo domāšanu, vizuālo uztveri un iztēli, risinot radošus uzdevumus un eksperimentējot ar dažādiem materiāliem un vizualizācijas metodēm.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studenti patstāvīgi analizē studiju kursa literatūru, gatavojas semināru nodarbībām, sagatavo prezentācijas, izstrādā skices un skates gala darbus, gatavojas praktiskajām nodarbībām un starpskatēm, skatei/eksāmenam.

Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Interior Plan: Concepts and Exercises – (2023). Bundle Book plus Studio Access Card 3rd edition Roberto J. Rengel (University of Wisconsin-Madison, USA) Publisher: Fairchild Books ISBN 13: 9781501369742 2. Dizains. Process. Pieredze : Design. Process. Experience (2021). redkolēģija: Krista Vāvere, Dagnija Balode, Ingūna Elere, Holgers Elers ; - Rīga : H2E, - 221 lpp. ISBN 9789934866296 3. Krists, A. (2015). Krāsu mācība. Krāsu maģija mākslas pasaulē. Rīga: Zvaigzne ABC 4. Stārmere A. (2006). Krāsas modernā interjerā.-R.: Zvaigzne ABC 5. Šusts V. (2005). Telpas uztvere un kompozīcija.-R.: Zvaigzne ABC 6. Irbīte A., Bāliņa A. Interjers. Rīga: Jumava, 2005 Papildu / Additional: 1. Sims, Deivids. [Soft City: Building Density for Everyday Life] Maigā pilsēta : plānojuma idejas ērtai dzīvei pilsētā / Deivids Sims. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds, [2024]. - [Jelgava] : Jelgavas tipogrāfija. , ©2024. - 270 lpp. 2. Бионика. Формообразование : Учебное пособие для вузов (2022). Н. В. Жданов, А. В. Уваров, М. А. Червоная, И. А. Черныйчук. - 2-е издание, исправленное и дополненное. - Москва : Юрайт, - 217 lpp. – ISBN 978-5-534-08018-6 3. Emsiņš, J. Āboliņa, L. (2020). Latviešu koka krēslī. Krēsla attīstība laikam ejot. Rīga: SIA Madris 4. Freimane, A. (2020). The socio-economic impact of Design: Summary of the postdoctoral study "Identification system of design's socioeconomic impact towards transformation to a knowledge-intensive economy in Latvia" / Aija Freimane. - Rīga : Art Academy of Latvia 5. McMorrough J. (2018). The Architecture Reference & Specification Book: Everything Architects Need to Know Every Day . Rockport Publishers Inc. 6. Gēls, J. (2018). Pilsētas cilvēkiem. Rīga: SIA "Jāņa Rozes apgāds". ISBN 978-9984-23-690-2 7. Kuhteibls K. (2016). Branding Interior Design: Visibility & Business Strategy for Interior Desingers. Schiffer Publishing Ltd 8. Grimley C. (2013). The Interior Design Reference & Specification Book: Everything Interior Desingers Need to Know Every Day Mimi Love. Rockport Publishers Inc. 9. Bokalders V., (2013). Ekoloģiskās būvniecības rokasgrāmata: kā projektēt veselīgas, racionālas un ilgtspējīgas ēkas - Rīga: Domas spēks 10. Martin, B. (2012). Universal methods of design : 100 ways to research complex problems, develop innovative ideas, and design effective solutions / Bella Martin, Bruce Hanington. - Digital ed. - Beverly, MA : Rockport Publishers 11. Ормистон Р. (2007). Цвет большая книга.- М. Арт – родник 12. Patricia Rodemann (1999). "Patterns in Interior Environment Perception. Psychology and Practice" 13. Veinbahs K. (1998). Krāsu pasaule.- R.:Zvaigzne ABC Interneta resursi un periodika / Internet resources and periodicals 1. Žurnāls – Deko 2. Žurnāls – Latvijas Arhitektūra 3. Kataloģi – Gada balva dizainā 4. www.satori.lv 5. www.pinterest.com 6. www.interjeri.lv 7. www.design.lv 8. www.fold.lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Kursa apguvei nepieciešamās priekšzināšanas atbilst studiju programmas uztveršanas nosacījumiem un vispārējām zināšanām, prasmēm un kompetencēm, kas apgūtas iepriekšējā izglītības līmenī.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Studiju kursa mērķis un uzdevumi, sasniedzamie rezultāti. Telpas uztveres psiholoģiskie aspekti. Telpiskā vide un tās uztvere. Gaismas uztvere, formu uztvere, krāsainības uztvere, materiāla uztvere, telpas uztvere.	4	6	0	0
Mājoklis agrāk un tagad. Vēsturiskā mājokļa būtība. Senatnes cilvēka mājokļa būtība un visas galvenās cilvēka dzīves norises. Mūsdienu mājokļa likumsakarības. Izmaiņu virkne mājokļu attīstībā, agrāk un tagad. Būtiskākās atšķirības. Mājokļa jēdziena telpisks paplašinājums. Izmaiņas apkārtējās telpas funkcionālajā uztverē. Jauni uzdevuma akcenti telpas uztverē.	4	8	0	0
Vides kultūra mājoklī. Mākslīgi veidotās vides telpiskā un funkcionālā daudzveidība. Telpas uztvere un koncepcija.	2	0	0	0
Gaismas uztvere. Gaisma kā galvenais faktors, kas rada iespēju orientēties telpā un dažādu telpā esošu elementu formās. Gaisma un telpas kompozīcija. Gaisma - emocionāli visnozīmīgākais faktors. Gaismas virziens. Gaismas virzienu veidi. Gaismas kontrasti. Funkcionālais un emocionālais redzes komforts. Gaismas režīmi. Gaismas režīmu veidi un to iedarbība uz cilvēku. Krāsaina gaisma. Praktiskais uzdevums.	6	4	0	0
Formu uztvere. Priekšmetu formu un proporciju nozīme telpiskās vides uztverē. Atšķirīgie redzēšanas veidi. Redzes objekts un tā siluets. Objekts un fons. Vizuālā līdzsvarotība. Proporciju uztveres izpēte (renesanse, klasicisms), ideāla proporcija "zelta griezumā" proporciju attiecības. Praktiskais uzdevums.	4	4	0	0
Formu virzieni un apjomu plastika. Tektoniskā formu uzbūve. Organiskā formu uzbūve. Horizontālais, vertikālais un slīpais virziens. Objektu grupēšana. Četrus vai vairāk objektu grupēšana. Simetrija. Simetriskais grupējums. Ritmizēts grupējums. Fona raksts. Absolūtie formu lielumi. Formas skaidrība un daudzveidība.	2	2	0	0
Materialitātes uztvere. Materiāla virsmas plastika, caurspīdīgums, spīdumi un vizuālie virsmas raksti un krāsainība. Dabas materiāli (koks, āda, dabīgie audumi, akmens, keramika, metāls utt.). Mākslīgi radītie materiāli (plastikāti, stikls, putuplasts, porolons, mākslīgās ādas utt.). Praktiskais uzdevums.	4	4	0	0

Krāsainības uztvere. Krāsu uztveres fizioloģisko un psihisko mehānismu faktori. Krāsu psiholoģija. Fona un objekta krāsainība. Labas lasāmības un sliktas lasāmības kritēriji. Objekta krāsa. Krāsa un forma.	2	6	0	0
Telpas uztvere. Telpas uztveres fizioloģisko un psihisko mehānismu faktori. Telpas formas pamatelementi – horizontālais (telpas grīda) un vertikālais (telpas sienas). Telpas absolūtie izmēri un telpas forma. Telpas skaidrība, norobežotība un viengabalainība. Vieta un ceļš. Telpu savienojumi. Telpas mērogs. Telpas virsmu uzbūves struktūra un materialitāte. Praktiskais uzdevums.	6	12	0	0
Telpas uztvere un skaņa. Skaņas virziens. Telpas virziens un skaņa. Kustīgas formas telpā. Pulksteņa svārsti, akvārijs, strūklaka, kinētiski mākslas objekti telpā utt.	2	4	0	0
Telpu krāsojuma nozīme telpas uztverē. Gaismas sadale telpā. Krāsa un telpas proporcija. Krāsa un telpas virsmu forma. Krāsa un telpas vienotība. Dekoratīvs krāsojums. Starpskate praktiskajiem darbiem.	2	10	0	0
Mākslas darbi telpā. Stājglezniecības un stājgrafikas mākslas darbi telpā. Tekstilmāksla, keramika utt. Visa siena – viens mākslas darbs. Telpas uztvere un mēbeles. Mēbeles cilvēkam un mēbeles dažādiem priekšmetiem. Seminārs.	4	4	0	0
KOLORISTIKA. Krāsa – viens no svarīgākajiem noskaņu veidojošiem faktoriem interjerā. Krāsu uztvere un īpatnības. Krāsu raksturlielumi un sistēmas. Krāsu iedalījums un saskaņošana, krāsu salikumi. Praktiskais uzdevums.	6	12	0	0
Krāsas estētiskās iedarbības aspekti. Krāsu psiholoģiski emocionālā iedarbība. Vizuālā iedarbība. Krāsu simbolika. Krāsu izvēles faktori – objektīvie un subjektīvie. Praktiskais uzdevums.	4	10	0	0
Krāsa mākslā, sadzīvē, apģērbā, reklāmā, dizainā un interjerā. Dizaina un interjera krāsu iedarbība. Interjera optimālās krāsas. Balinātās un tumšinātās krāsas. Mākslas darba analīze. Praktiskais uzdevums.	6	8	0	0
Mākslas darbu analīze no koloristiskā aspekta. Izstādes recenzija rakstiskā veidā. Seminārs. Starpskate praktiskajiem darbiem.	4	6	0	0
Kopā:	62	100	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas Prot parādīt interjera dizaina specializācijai atbilstošās zināšanas un izpratni par telpas uztveres psiholoģiskajiem aspektiem, pārzina psihisko procesu nozīmi interjera vizuālā tēla uztverē.	Metodes: pāru un grupu darbs semināros, semināru prezentācijas. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - argumentācijas un komunikācijas prasmes.
Pārzina telpas veidojošo sastāvdaļu kopumu un savstarpējās sakarības, vides novērtēšanas metodes, krāsu teorijas likumsakarības.	Metodes: pāru un grupu darbs semināros, semināru prezentācijas. Kritērijs: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - komunikācijas prasmes, praktiskie darbi.
Prasmes Spēj iegūt, atlasīt un apstrādāt informāciju, izmantot jaunākos pētījumus un interjera dizaina nozares sasniegumus.	Metodes: pāru un grupu darbs semināros, semināru prezentācijas, eksāmens/skate. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - literatūras analīzes un komunikācijas prasmes.
Prot pielietot vides novērtēšanas metodes un pārveidošanas principus, praksē pielietot teorētiskās zināšanas krāsu teorijā.	Metodes: praktiskie darbi, starpskate. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - idejas oriģinalitāte, tēmas izpratne un simbolika, kompozīcija un vizuālais līdzsvars.
Spēj izstrādāt skiču projektus, realizēt māksliniecisko ideju, izmantojot tradicionālās un datortehnoloģijas, kā arī citas mūsdienu tehnoloģijas.	Metodes: praktiskie darbi, starpskate. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - idejas oriģinalitāte, tēmas izpratne un simbolika, kompozīcija un vizuālais līdzsvars.
Prot noformulēt un argumentēti pamatot savu viedokli, strādāt patstāvīgi un komandā sadarbojoties ar citiem, uzņemties atbildību par studiju darbības rezultātu kvalitāti un kvantitāti.	Metodes: pāru un grupu darbs semināros, semināru prezentācijas. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - prezentācija un atspoguļojums, komunikācijas prasmes.
Kompetence Spēj demonstrēt ar interjera dizainera profesiju saistīto jaunradi, pētniecisku un izglītojošu darbu interjera dizaina nozarē.	Metodes: pāru un grupu darbs semināros, semināru prezentācijas, praktiskie darbi, eksāmens/skate. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - idejas oriģinalitāte, tēmas izpratne un simbolika, kompozīcija un vizuālais līdzsvars, materiālu pielietojums un tehnika, prezentācija un atspoguļojums.
Spēj izvērtēt un analizēt gaismas, krāsas un skaņas psiholoģisko iedarbību uz cilvēka organismu dažādās telpiskās situācijās.	Metodes: pāru un grupu darbs semināros. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - analīzes prasmes.

Prot strukturēt un analizēt iegūtās zināšanas telpas uztveres psiholoģijā un koloristikā, tajā skaitā patstāvīgi virzīt savu tālāko izglītību interjera dizainera profesionālās kvalifikācijas pilnveidei.	Metodes: pāru un grupu darbs semināros, mācību ekskursijas, semināru prezentācijas, eksāmens/skate. Kritēriji: uzdevumu izpilde atbilstoši prasībām - literatūras analīzes un komunikācijas prasmes.
--	---

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. Regulārs darbs semestra laikā: dalība un aktivitāte lekcijās, semināros, grupu un pāru darbos, diskusijās un praktiskajās nodarbībās, starpskatēs un skatē, mācību ekskursijās, RTU RA rīkotajos pasākumos.	30
2. Patstāvīgā darba izpilde: semināru prezentācijas, praktisko darbu atbilstība uzdevumam, oriģinalitāte, tehniskā un mākslinieciskā kvalitāte.	30
3. Eksāmens un praktisko darbu eksponēšana skatei.	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	20.0	42.0	0.0		*	